

PET PRIČA

KINDER JAJE

Priča koja sledi je istinita. Pre nešto manje od tri meseca, u samoubilačkom terorističkom napadu u blizini autobuske stanice, nastradala je jedna žena od trideset dve godine. Nije ona bila jedina; poginuli su i mnogi drugi. Ali ova priča je o njoj.

Pravilo je da se žrtve terorističkih napada odvoze u Forenzički institut u Abu Kabiru na obdukciju. Mnogi ljudi na visokim položajima u izraelskom društvu ne mogu da se načude ovoj proceduri, čak ni zaposleni u Abu Kabiru ne razumeju do kraja njenu svrhu. Uzrok smrti u tim napadima je poznat, a telo nije kinder jaje, pa da ne znaš da li ćeš unutra naći jedrenjak, formulu 1 ili koalu. Tokom seciranja se, valjda, svaki put nađu metak, ekser ili neke druge krhotine. Ukratko – nema tu mnogo iznenađenja. Međutim, kod ove trideset-dvogodišnjakinje je pronađeno još nešto. Ona je, pored svih tih komadića metala koji su joj razorili telo, imala i desetine ogromnih tumora na jetri, crevima, materici, ali pre svega u glavi. Lekar koji je u Institutu za patologiju radio obdukciju zavirio je u njenu glavu i samo rekao: „Mila majko!“, jer je prizor zaista bio stravičan. Ugledao je kako joj po mozgu riju mnogobrojni tumori, kao roj okrutnih i nezasihtih crva.

I tu sada dolazi na red stručno mišljenje: da nije poginula u terorističkom napadu, ta žena bi još iste nedelje doživela kolaps zbog tumora, a smrt bi nastupila za mesec dana, ili u najboljem slučaju za dva. Teško je objasniti kako je tako mlada žena mogla da ima rak u poslednjem stadijumu koji nije otkriven. Moguće je da je bila jedna od onih što nerado odlaze kod lekara, ili je mislila da su glavobolja i vrtoglavice prolazna pojava i da će nestati same od sebe. U svakom slučaju, kad je njen muž došao u mrtvačnicu da identifikuje leš, lekar koji je izvršio obdukciju ozbiljno se dvoumio da li da mu kaže šta je ustanovljeno. S jedne strane, moguće je da bi ga to donekle utešilo – barem ne bi sebe bespotrebno mučio mislima u stilu „da nije otišla na posao tog dana“ ili „da sam je odvezao kolima“, pošto je jasno da bi ionako vrlo brzo umrla. S druge strane, takva vest može da izazove dodatnu patnju i da strašnu i slučajnu smrt pretvori u manje slučajnu, ali još strašniju – žena je umrla dvostrukom smrću, dvostruko neizbežnom, kao da su nebesa htela da osiguraju njeno ubistvo, i nijedna misao o tome *šta bi bilo kad bi bilo* ne bi mogla da joj spase život. S treće strane, razmišljao je lekar, u čemu je pa razlika? Žena je mrtva, muž je udovac, deca siročad, desila se tragedija, jedino je to važno, sve ostalo je nepotrebno lupanje glave.

Muž je tražio da identifikuje suprugu na osnovu stopala. Većina ljudi identifikuje svoje bližnje na osnovu lica, ali on je tražio da vidi stopalo, jer je mislio da će ga prizor njenog mrtvog lica proganjati do kraja života, tačnije – onog što mu je ostalo od života. Voleo ju je i

poznao toliko da bi bio u stanju da je identifikuje na osnovu bilo kog dela tela, a stopalo mu je od svih delova tela bilo nekako najdalje i najneutralnije, kao da i nije bilo njeno. Zurio je u njega još nekoliko trenutaka, čak i nakon što je prepoznao gotovo neprimetnu talasastu strukturu nokta, blago zakrivljen i otekao palac i idealan luk stopala. Možda je to bila greška, razmišljao je dok je posmatrao maleno stopalo (broj 36), možda je pogrešio što je izabrao stopalo. Lice umrlog nalik je na usnulo lice, ali stopalo mrtvog čoveka – nemoguće je ne приметiti smrt skrivenu ispod svakog nokta.

– To je ona – reče na kraju i izađe iz prostorije.

Na sahranu je došao i lekar koji je izvršio obdukciju. Ne samo on, došli su i gradonačelnik Jerusalima i ministar unutrašnje bezbednosti. Obojica su lično obećala mužu, ponavljajući pritom više puta njegovo ime i ime njegove mrtve žene, kako će osvetiti njenu užasnu smrt. Opisivali su, dramatično i slikovito, kako će pronaći i kazniti one koji su poslali ubicu (kad već ne mogu da se osvete samoubici). Mužu je, izgleda, bilo nelagodno zbog tih obećanja. Činilo se da ga zapravo nije briga za njih i da se trudi da to sakrije kako ne bi povredio osećanja uznemirenih predstavnika vlasti koji u svojoj naivnosti zaista veruju da ga njihove gnevne govorancije mogu utešiti.

Sahrana je bila taj drugi trenutak u kom je lekar poželeo da saopšti mužu da mu je žena ionako bila na pragu smrti – ne bi li donekle smirio osvetničko raspoloženje i opštu uzrujanost koji su vladali na pogrebnoj ceremoniji, ali ni tada nije ništa rekao. U povratku je pokušao da filozofski porazmisli o svemu što se dogodilo. Šta je uopšte rak, pitao se, ako ne božji teroristički napad? Šta radi Bog ako nas ne teroriše iz protesta prema... nečem, nečem uzvišenom i transcendentnom što u potpunosti nadilazi našu sposobnost poimanja? Slično kao njegov rad u Institutu, i misli su mu bile precizne i uravnotežene, mada u ovom slučaju od preciznosti i uravnoteženosti nije bilo mnogo vajde.

Te noći, posle sahrane, muž postradale žene je usnio tužan san, u kom ga mrtvo stopalo miluje po licu – san zbog kog se probudio uznemiren. Tiho je odšetao do kuhinje, da ne probudi decu, i u mraku skuvao čaj. Nastavio je da sedi u mračnoj kuhinji i nakon što je popio čaj. Trudio se da razmišlja o nečemu što bi želeo da uradi. O nečemu što bi ga razvedrilo. To je moglo biti bilo šta. Čak i ono što ne bi smeo sebi da dozvoli zbog dece ili novca. Ali ništa mu nije padalo na pamet. Osećao se kao da ga neka gusta, opora materija guši u grudima, a to nije bila tuga. Bilo je to nešto mnogo zlokobnije od tuge. Nakon svih tih proživljenih godina život mu je sada zamka. Lavirint. Nije čak ni lavirint. Jednostavno, soba koja ima zidove, a nema vrata. Mora da postoji nešto, zainatio se, nešto što bih želeo da mi se desi, pa čak i ako se završi loše. Bilo šta.

Neki ljudi izvrše samoubistvo kada izgube bližnjeg, neki se okrenu religiji, a neki po celu noć sede u kuhinji a da ne čekaju izlazak sunca. Dnevna svetlost se polako uvlači u stan, još malo i deca će se probuditi. Pokušao je da se još jednom priseti dodira stopala iz sna, i – kako to obično biva sa snovima – uspeo je da prizove sećanje, ali ne i osećaj.

„Da nije otišla na posao tog dana“ – prolazilo mu je kroz glavu dok se silio da ustane – „da sam je odvezao kolima, sada bi bila živa i zdrava i sedela bi ovde u kuhinji sa mnom.“

ŠTA IMAMO U DŽEPOVIMA?

Upaljač, pastila za grlo, poštanska marka, jedna blago savijena cigareta, neko trunje, čačkalica, papirna maramica, olovka, dva novčića od pet šekela. Ovo je samo delić onoga što imam u džepovima. Nije ni čudo što su naduveni. Mnogi to primećuju. Pitaju me: „Šta to, keve ti, nosiš u džepovima?“ Uglavnom im ne odgovorim, samo se osmehnem, a ponekad čak i slatko nasmejem. Kao da sam čuo neki dobar vic. Da je neko nekad bio uporan i da me je upitao više puta, sigurno bih mu pokazao šta imam, možda bih čak i pojasnio zašto mi je sve to potrebno u svakom trenutku. Ali, eto, nije. *Šta to, keve ti*, kratak smeh, trenutak neprijatne tišine, i već smo prešli na drugu temu.

A zapravo je sve što imam u džepovima veoma brižljivo odabrano. Sve je to tu da bih bio spreman u odsudnom trenutku. Tačnije, sve je tu da ne bih bio nespreman u odsudnom trenutku. Jer, na kraju krajeva, kakvu korist možeš imati od drvene čačkalice ili poštanske marke? Ali ako me, na primer, neka lepa devojkica – ma znate šta, ne mora biti lepa, može da bude i šarmantna, obična devojkica sa čarobnim osmehom koji oduzima dah – upita da nemam slučajno marku, ili me ne upita za marku, nego je jedne večeri ugledam kako stoji pored crvenog poštanskog sandučeta, na kiši, s kovrtom bez marke u ruci, i ona me odjednom upita da ne znaš slučajno gde se u blizini nalazi neka pošta koja radi u ovo doba, a onda se zakašlje jer joj je hladno i očajna je, jer duboko u sebi zna da nijedna pošta u blizini ne radi, naročito ne u to doba, i u tom odsudnom trenutku ona sigurno neće reći: „Šta to, keve ti, nosiš u džepovima?“, nego će biti zahvalna zbog marke, možda neće čak biti ni zahvalna, nego će se samo osmehnuti na onaj svoj očaravajući način, uputiće mi čaroban osmeh zbog poštanske marke – uvek bih igrao na tu kartu, čak i ako vrednost maraka raste, a vrednost osmeha pada.

Nakon osmeha će se zahvaliti i ponovo zakašljati zato što je prehladna, ali i zato što joj je pomalo neprijatno. A onda ću joj ponuditi pastilu za grlo. „Šta još imaš u džepovima?“, upitaće me, ali nežno, bez onog „keve ti“ i bez ironije, a ja ću joj istog trena odgovoriti: Sve što bi ti ikad moglo zatrebati, ljubavi. Sve što bi ti ikad moglo zatrebati.

Eto, sada znate. To imam u džepovima. Šansu da ne uprskam. Malu šansu. Ne samo što je mala, nego je i malo verovatna. Znam ja to odlično, nisam debil. Malu šansu da jednom, kad mi se sreća osmehne, kažem „da“, a ne: „Žao mi je, nemam cigaretu / čačalicu / novčić za automat.“ To imam u džepovima, krcatim i naduvenim, malecnu šansu da kažem „da“ umesto da mi posle bude žao.

ZATVORENIH OČIJU

Znam jednog tipa koji neprestano sanjari. Mislim, on čak i ulicom hoda zatvorenih očiju. Jednog dana sedim s njim u kolima, na suvozačevom sedištu, slučajno se okrenem ulevo i ugledam ga kako žmuri sa obema rukama na volanu. Ne zezam se, tako je vozio glavnom ulicom.

– Hagi – kažem – to nije pametno. – Hagi, otvori oči.

On, međutim, nastavlja da vozi kao da je sve u najboljem redu.

– Znaš li gde sam sada? – pita me. – Znaš li gde sam sada?

– Otvori oči – ponavljam. – Odmah da si ih otvorio. Izluđuješ me.
Pravo je čudo što se tada nismo sudarili s nekim.

Čovek sanjari o tuđim kućama, zamišlja da je neka tuđa kuća njegova. O tuđem autu, poslu. O tuđoj ženi. Zamišlja da su tuđe žene njegove. I deca. Deca koju sreće na ulici, u parku, deca koju je video u nekoj televizijskoj seriji. Zamišlja da su ta deca njegova, a ne ona koju ima. U stanju je da tako provodi sate. Da se on pita, proveo bi tako ceo život.

– Hagi – kažem mu – probudi se. Probudi se u svom životu. Imaš sjajan život. Predivnu ženu. Slatku i pametnu decu.

– Pusti sad to – progovara iz dubine svoje *lazy bag* fotelje – ne kvari mi. Znaš li s kim sam sada? S Jotamom Ratsabijem, mojim ortakom iz vojske. Vozimo se u džipu. Tu smo samo ja, Joti i mali Avijatar Mendelson, onaj starmali klinac što ide sa Amitom u vrtić. I znaš šta mi kaže Avijatar, mali pokvarenjak: „Tata, žedan sam. Mogu li da popijem jedno pivo?“ Zamisli, molim te. Ej, nema još ni sedam godina. A ja mu kažem: „Ne može pivo, Avi. Mama ne da.“ Njegova mama, to jest, moja bivša. Rona Jedidija, iz gimnazije. Lepa je kao foto-model, ali teška, teška kô crna zemlja.

– Hagi – urlam na njega s kreveta – on nije tvoj sin i ona ti nije žena. Čoveče, ti nisi razveden, ti si srećno oženjen. Otvori oči.

– Svaki put kad joj vratim dete kući, meni se digne – nastavlja. – Pogledaj, digao mi se i stoji uspravno kao jarbol na brodu. Ona je prelepa, moja bivša, prelepa, ali teška. A mene to pali, to što je tako teška, diže mi se na to.

– Ona nije tvoja bivša – kažem – i uopšte ti se nije digao.

Znam šta pričam, sedi u boksericama na metar od mene. Nema tamo ničeg uspravnog.

– Morali smo da se razidemo – kaže. – Nisam mogao više da je podnesem. Doduše, ni ona nije mogla sebe da podnese.

– Hagi – vapim – tvoja žena se zove Karni. I da, prelepa je. Ali nije teška. Divna je prema tebi.

Njegova žena je zaista nežna. Nežna je kao ptičica, velikodušna i puna razumevanja. Već devet meseci smo u vezi. Hagi rano odlazi na posao, pa ja odem kod nje oko pola devet, čim odvede klince u vrtić.

– Rona i ja smo se upoznali u gimnaziji – tera on svoje. – Ja sam joj bio prvi, a i ona meni. Kad smo se razveli, kresao sam ribe na sve strane, ali nijedna joj nije bila ni do kolena. Sada, kad razmišljam o njoj, rekao bih da je još uvek sama. Ako bih saznao da ima nekog, to bi me baš potreslo, iako smo odavno razvedeni i među nama nema ničega. To bi me razbilo. Ne bih mogao s tim da se pomirim. Nijedna druga mi nije ništa značila. Samo ona. Ona će uvek biti ta.

– Hagi – sikćem – ona se zove Karni i nema nikog. Vi ste još u braku.

– Ni Rona nema nikog – kaže i oblizuje se. – Nema nikog. Ubio bih se kad bih znao da ima nekog.

Karni ulazi u stan. U ruci nosi kesu iz AM:PM marketa i kaže mi „zdravo“, onako hladno. Otkako smo u vezi, trudi se da u prisustvu drugih bude sa mnom na blagoj distanci. Hagiju se čak i ne javlja; zna da nema svrhe obraćati mu se dok žmuri.

– Moj stan je – kaže Hagi – u samom centru Tel Aviva. Lep stančić, gleda na stari dud u dvorištu. Problem je u tome što je mali. Tesan. Potrebna mi je još jedna soba. Vikendom, kad mi dođu deca, moram da razmeštam kauč u dnevnoj. A to je strahovito zamorno. Ako ne nađem neko rešenje do leta, moraću da se selim.

NE SASVIM SAMA

Trojica frajera sa kojima je bila u vezi pokušala su da izvrše samoubistvo. To kaže sa tuгом u glasu, ali i sa mrvicom ponosa. Jednom od njih je čak i pošlo za rukom, skočio je sa zgrade Fakulteta za humanističke studije i razbio se iznutra u paramparčad. A spolja je bio u komadu, čak bi se reklo da je bio spokojan. Ona nije bila na fakultetu tog dana, ali prijatelji su joj ispričali. Ponekad, kad je sama kod kuće, oseća njegovo prisustvo; sedi sa njom u dnevnoj sobi, gleda je. To je u trenutku uplaši, ali i obraduje. Jer tada zna da nije sasvim sama. Njoj je zaista stalo do mene. Stalo joj je do mene, ali ne privlačim je fizički. I to je rastužuje, isto koliko i mene, ako ne i više. Jer ona bi zaista želela da je privlači neko poput mene. Neko pametan, nežan, neko ko je iskreno voli. Već godinu dana je u šemi s nekim starijim tipom, trgovcem umetninama. On je oženjen i ne planira da ostavi ženu, o tome nema ni govora. E, on je jako privlačni. To je brutalno. Brutalno prema meni i brutalno prema njoj. Život bi joj bio mnogo jednostavniji da sam joj ja privlačan.

Ona mi dopušta da je dodirujem. Ponekad, kad je bole leđa, sama traži. Smeška se zavtorenih očiju dok je masiram.

„Kako je dobro“, kaže, „mmm, kako je to dobro.“

Jednom smo čak vodili ljubav. Kad vratim film unazad, uviđam da je to bila greška, kaže. Jedan deo nje je silno želeo da uspemo kao par, pa je ignorisala intuiciju. Nešto joj kod mene nije odgovaralo, moj miris, moje telo... jednostavno nismo kompatibilni. Iako je na četvrtoj godini psihologije, ne uspeva da objasni u čemu je stvar. Uvek je rastuži pomisao na večer kad smo vodili ljubav. Nju mnogo toga rastužuje. Ona je jedinica. Tata joj se razboleo od raka, dugo je bolovao i umro. Nije imala brata da joj se nađe, da je uteši. Ja sam joj nešto najbliže bratu. Ja i Koti, tako se zvao tip koji je skočio s krova Humanistike. Sa mnom može da sedi satima i da ćaska o svemu. Može da spava sa mnom u istom krevetu, da me gleda golog, da se šeta gola preda mnom. Ne stidi se, nije joj neprijatno. Čak ni kad masturbiram pred njom, iako to ostavlja fleke na posteljini i rastužuje je. Tužna je, jer ne može da me voli, ali ako meni prija da se tako olakšam, njoj nije teško da posle opere uflekan čaršav.

Sa ocem je, pre nego što je umro, bila veoma bliska. I sa Kotijem je bila bliska, on je bio zaljubljen u nju. Ja sam jedini čovek s kojim je bliska a koji je još živ. Na kraju ću naći drugu, a ona će ostati sama. To je neminovno, ona to zna. I biće joj žao kad se to desi. Biće joj žao sebe, ali drago zbog mene, jer sam našao ljubav. Nakon što svršim, ona me miluje po licu i kaže da joj to, iako je tužno, ipak imponuje. Imponuje joj što od svih devojaka na svetu ja mislim baš na nju dok masturbiram. Taj trgovac umetninama je dlakaviji i niži od mene, ali to je, oh, tako seksi. Služio je vojsku u jedinici kojom je komandovao Netanijahu, i njih dvojica su od tada u stalnom kontaktu. Ostali su bliski prijatelji. Ponekad, kad ide da se vidi sa njom, kaže supruzi da ide kod Bibija. Jednom je naletela na njega i njegovu ženu u tržnom centru. Našli su se oči u oči, ona mu se krišom osmehnula, a on se pravio lud. Gledao je kroz nju, kao da ne postoji. Kao da je vazduh. Bilo joj je jasno da pred suprugom ne može da joj uzvрати osmeh, niti da joj se obrati, ali to ju je ipak zbolelo. Stajala je tako sama pored telefonske govornice i plakala kao dete. Te noći je spavala sa mnom. Kad vratim film unazad, uviđam da je to bila greška.

Četvorica frajera sa kojima je bila u vezi pokušala su da izvrše samoubistvo. Dvojici od njih je čak pošlo za rukom. A do te dvojice joj je bilo najviše stalo. S njima je bila bliska, vrlo bliska, bili su joj kao braća. Ponekad, kad je sama kod kuće, oseća naše prisustvo, moje i Kottijevo, sedimo u dnevnoj sobi, gledamo je. To je u trenutku uplaši, ali i obraduje. Jer zna da nije sasvim sama.

PARALELNI SVETOVİ

Ima jedna teorija po kojoj postoje milijarde drugih svetova, paralelnih sa ovim u kom živimo, i da se svi oni u nečemu razlikuju. Postoje oni u kojima se nikad ne bi rodio, i oni u kojima nikada ne bi poželeo da se rodiš. Postoje paralelni svetovi u kojima, u ovom času, seksualno opštim s konjem i oni u kojima sam dobio sedmicu na lotou. Postoje oni u kojima ležim na podu spavaće sobe i smrtno krvarim, i oni u kojima sam ubedljivom većinom glasova izabran za predsednika države. Ali u ovom trenutku ti svetovi me uopšte ne zanimaju. Zanimaju me samo oni u kojima ona nije srećno udata žena i majka preslatkog klinca. Oni u kojima je sasvim sama. Ima mnogo takvih svetova, u to sam uveren. Trudim se da razmišljam o njima. Među svim tim svetovima sigurno postoje i oni u kojima se nikada nismo sreli. Ni ti svetovi me u ovom času ne zanimaju. Ne zanimaju me ni oni svetovi u kojima me ona ne želi. U kojima me odbacuje. U nekim od njih čini to nežno, a u drugim je gruba prema meni. Ni ti svetovi me ne zanimaju. Ostali su samo oni u kojima me ona želi, i ja biram jedan od njih, slično kao što vi, na primer, birate paradajz u prodavnici. Biram onaj najlepši, najzreliji, najsladši. Svet u kom je klima idealna, ni tropska, ni hladna, a mi živimo u brvnari u šumi. Ona radi u gradskoj biblioteci na četrdesetak minuta vožnje od naše kuće, a ja radim u sektoru za prosvetu lokalne samouprave, u zgradi preko puta njene. Ponekad je vidim s prozora kancelarije kako ređa knjige na policu. I uvek ručamo zajedno. I ja volim nju, a ona voli mene. Ja volim nju, a ona voli mene. Ja volim nju, a ona voli mene. Sve bih dao da se preselim u taj svet. Međutim, dok ne pronađem put do njega, ostaje mi samo da maštam. Zamišljam sebe tamo, usred šume. S njom sam, potpuno srećan. Postoji bezbroj paralelnih svetova. U jednom od njih polno opštim s konjem; u drugom sam dobio sedmicu na lotou. Ne želim da mislim sada o tim svetovima, već samo o onom jednom, u kom imam kućicu u šumi. Postoji svet u kom ležim presečenih vena i krvarim na podu spavaće sobe. To je svet u kom sam osuđen da živim do kraja. Ne želim sada da mislim o njemu. Želim da mislim samo o onom drugom svetu. Kućica u šumi, zalazak sunca, rano ležemo. U krevetu smo, moja desna ruka nije rasečena, ne krvari. Ona leži na mom ramenu, grlimo se. Leži na mom ramenu sve dok mi ruka potpuno ne utrne. Ali ja se ne pomeram, sviđa mi se to, volim kad mi je ruka ispod njenog toplog tela, prija mi čak i kad sasvim prestanem da osećam ruku i rame. Osećam njen dah na licu – diše ravnomerno, ritmično, neisprekidano. Oči mi se polako sklapaju. Ne samo u tom svetu, u krevetu, u šumi, nego i u drugim svetovima, o kojima sada ne želim da razmišljam. Lepo je znati da postoji jedno mesto, usred šume, gde uvek zaspim srećan.

(S engleskog prevela Mila Gavrilović)